

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82769,Hurwic-Jozef.html>
2023-12-04, 07:00

Hurwic Józef

HURWIC Józef (23 V 1911, Warszawa – 27 VII 2016, Paryż), fizykochemik. Był synem Wolfa i Soni (Zofii) z Mereckich. Uczył się w eksperymentalnym gimnazjum Felicji Buki, niereligijnej szkole żydowskiej z polskim językiem nauczania. Nauczycielem fizyki był tam wtedy L. Infeld, który rozbudził zainteresowanie H. naukami ścisłymi. Po zamknięciu w 1927 tej szkoły H. kontynuował naukę w II Gimnazjum Męskiego Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskiego Szkół Średnich i tam w 1929 uzyskał maturę, po czym rozpoczął studia na wydz. chemicznym PW. Od 1933 był asystentem S. Kalinowskiego w jego Zakładzie Fizyki II. Prowadził badania rozchodzenia się fal elektromagnetycznych w różnych dielektrykach i w marcu 1939 uzyskał dyplom inżyniera. Po wybuchu wojny przedostał się do Lwowa. Pracował tam jako redaktor i tłumacz w Państwowym Wydawnictwie Mniejszości Narodowych Ukrainy. Gdy Niemcy zaatakowali ZSRR, został ewakuowany do Kijowa, potem znalazł się w Swierdłowsku. Był członkiem Związku Patriotów Polskich, redaktorem i tłumaczem w Polskiej Agencji Prasowej (Polpress). W czerwcu 1947 repatriował się do Polski.

Od początku 1948 pracował w Pracowni Pomiarów Elektrochemicznych Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej prowadząc badania dielektryków; miał także wykłady na PW. W styczniu 1951 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie rozprawy *Stosowanie nasyconych roztworów wody w benzenie i czterochloru węgla jako rozpuszczalników w pomiarach momentów dipolowych*. W tymże roku został zastępcą profesora w Zakładzie Chemii Fizycznej PW, a w 1954 uzyskał tytuł profesora. Po przejściu na emeryturę J. Rolińskiego był od 1961 kierownikiem Zakładu Fizyki PW. W 1962 został wybrany dziekanem wydz. chemicznego.

H. był znakomitym wykładowcą i popularyzatorem nauki. W

latach 1948–68 redagował miesięcznik „Problemy”, który na wysokim poziomie informował o wydarzeniach w nauce w Polsce i na świecie. Zainicjował w 1956 wydawanie przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe serii książek „Biblioteka Problemów”. Był też świetnym historykiem nauki, zwłaszcza XX wieku. W jego dorobku są dzieła: *Twórcy nauki o promieniotwórczości* (1969), *Kazimierz Fajans. Sylwetka uczonego* (1991, przekład niemiecki 2000), *Maria Skłodowska-Curie i promieniotwórczość* (1993, 2001, przekład francuski 2003, angielski 2011), *Uczeni też ludzie* (2006), *Wspomnienia i szkice. Szkic biograficzny* (1996, 2001, 2006).

Jako prezes (1964–67) Polskiego Tow. Chemicznego uzyskał w 1967 dla Towarzystwa budynek przy ul. Freta 16 w Warszawie, w którym urodziła się Maria Skłodowska-Curie, i zainicjował utworzenie tam muzeum wielkiej uczzonej.

W wyniku wydarzeń marcowych 1968 został zmuszony do złożenia rezygnacji z pracy na PW i pod naciskiem zdecydował się na emigrację do Francji. Na zaproszenie rządu francuskiego utworzył w Université d’Aix-Marseille Zakład Chemii Dielektryków, przemianowany potem na Zakład Dielektrochemii; pracował tam do przejścia na emeryturę w 1997. Od 2005 mieszkał w Paryżu. W listopadzie 1989 Senat PW przeprosił H. za „poniesione krzywdy” i zaproponował powrót na uczelnię. W 1986 Polskie Tow. Chemiczne nadało mu tytuł prezesa honorowego. Był m.in. członkiem Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk w Paryżu.

J. Hurwic: *Wspomnienia i szkice. Szkic biograficzny* (wyd. 3, Warszawa 2006).

Andrzej Kajetan Wróblewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)